

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,
Tel. (8 706) 64 715, faks. (8 706) 64 820, el. p. info@enmin.lt, http://enmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės
komisijai

2017-01-11 Nr. (8.2-10)3-43
į 2016-12-13 Nr. R2-(E)-3138

DĖL AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ ELEKTROS ENERGIJOS GAMINTOJŲ PASINAUDOJIMO ELEKTROS TINKLAIS TVARKOS APRAŠO PAKEITIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija) išnaginėjusi Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2016 m. gruodžio 13 d. raštu Nr. R2-(E)-3138 pateiktą Komisijos nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2012 m. liepos 27 d. nutarimo Nr. O3-201 „Dėl AB LESTO Elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo derinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 1.10 papunkčiu keičiamame AB LESTO Elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo, patvirtinto Komisijos 2012 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. O3-201 „Dėl AB LESTO Elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo derinimo“ (toliau – Aprašas), 38 punkte pateikiami atvejai, kai elektros tinklų galios ir pralaidumų rezervavimas ir atitinkamai operatoriaus prievolė prijungti gamintojo elektrinę netenka galios. Pažymėtina, kad Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo, patvirtinto Ministerijos 2012 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Prijungimo aprašas), 37 punkte nurodoma, kad operatoriaus išduotos prijungimo sąlygos gamintojui galioja iki leidimo plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus (toliau – Leidimas plėtoti) galiojimo pabaigos. Atsižvelgiant į tai, kad iki Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skatinimo aprašas), įsigaliojimo dienos (2012 m. liepos 13 d.), Leidimai plėtoti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 4 dalies 2-4 punktais, galiojo 36 mėnesius (įvertinus galimus Leidimo plėtoti pratęsimus), manytina, kad šiuo metu nebeliko Aprašo 24 punkte nurodytų gamintojų, kuriems prijungimo sąlygos išduotos iki Skatinimo aprašo įsigaliojimo dienos.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog Skatinimo aprašo 31 punktą neteko galios nuo 2015 m. gruodžio 11 d.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina koreguoti Aprašo 38 punktą ir išdėstyti jį taip:

„38. Elektros tinklų galios ir pralaidumų rezervavimas ir atitinkamai operatoriaus prievolė prijungti tokio gamintojo elektrinę netenka galios, jei elektros energijos gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminą elektrinės nepradeda eksploatuoti (iki elektrinės prijungimo technologiniams bandymams (paleidimo derinimo darbams) elektros tinkluose atlikti) arba per 3 mėnesius nuo aukciono laimėjimo nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo arba teisės aktuose ir (ar) ketinimų protokole nustatyta tvarka nesudaro prijungimo paslaugos sutarties arba ketinimų protokolas netenka galios, arba jei per 30 kalendorinių

dienų nuo ketinimų protokolo sudarymo dienos nepateikia operatoriui elektros energijos gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo, **arba gamintojas per 30 kalendorinių dienų nuo leidimo plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus galiojimo pabaigos nepateikia elektros tinklų operatoriui pratęsto leidimo plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus, arba gamintojas pasirašęs Protokolą, per Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos skatinimo kvotų paskirstymo aukciono sąlygų apraše nustatytą terminą, skirtą organizuojamo skatinimo kvotų paskirstymo aukciono dokumentams pateikti, nesikreipia į Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją dėl dalyvavimo skatinimo kvotų paskirstymo aukcione.** ~~Elektros tinklų galios ir pralaidumų rezervavimas netenka galios ir elektros tinklų operatoriui prievolė prijungti tokio gamintojo elektrinę baigiasi taip pat tuomet, jei Aprašo 24 punkte nurodyti gamintojai, ketinę dalyvauti aukcione, kuriems prijungimo sąlygos teisės aktų nustatyta tvarka buvo išduotos iki Skatinimo aprašo įsigaliojimo dienos ir kurie teisės aktų nustatyta tvarka buvo suderinę su operatoriumi elektrinės prijungimo prie elektros tinklo techninį projektą, nelaimėję aukciono per 3 (tris) mėnesius nuo aukciono laimėtojo patvirtinimo neinformavo operatoriaus, kad elektrinės projektas toliau vystomas. Jei Skatinimo aprašo 31 punkte nurodytas gamintojas pageidauja statyti elektrinę net ir nelaimėjęs aukciono, tuomet gamintojas ir operatorius per 3 (tris) mėnesius nuo aukciono, kurio gamintojas nelaimėjo, dienos sudaro reikalingus ketinimų protokolo pakeitimus dėl tolesnio ketinimų protokolo ir elektrinės statybos vykdymo.“~~

2. Projekto 1.20 papunkčiu keičiamame Aprašo 3 priedo 2.1 papunktyje nurodoma, kad gamintojas per [24] (*[dvidešimt keturis]*) mėnesius turi pastatyti elektrinę, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus bei pateikti reikalingus dokumentus Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos elektros įrenginių techninės būklės patikrinimo aktui-pažymai gauti. Atsižvelgiant į tai, jog Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių, patvirtintų Ministerijos 2013 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. 1-212 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 38 punkte nurodyta, kad išduotas Leidimas plėtoti galioja 36 mėnesius, manytina, kad nustačius trumpesnį terminą būtų pažeisti gamintojų lūkesčiai bei teisėti interesai.

3. Siekiant aiškumo siūlytina tikslinti Projekto 1.26 papunkčiu keičiamo Aprašo 3 priedo 2.15 papunktį ir išdėstyti jį taip:

„2.15. Gamintojas įsipareigoja Elektros tinklų operatoriui paštu arba elektroniniu paštu ne vėliau kaip kiekvieno mėnesio **per 10 kalendorinių dienų nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos** teikti informaciją apie vykdomo elektros gamybos įrenginių (elektrinės) statybos projekto eigą ir Protokolo sąlygų vykdymą.“

Taip pat siekiant suvienodinti Aprašo nuostatas siūlytina koreguoti Aprašo 79 punktą ir išdėstyti jį taip:

„79. Gamintojas ne vėliau kaip ~~iki kiekvieno mėnesio~~ **per 10 kalendorinių dienų nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos** raštu arba elektroniniu paštu pateikia operatoriui informaciją apie vykdomų elektrinių statybos projektų eigą ir ketinimų protokolų sąlygų vykdymą.

Ministerija išanalizavusi galiojančius teisės aktus, papildomai teikia pastebėjimus bei siūlymus dėl galimų Aprašo pakeitimų:

1. Siūlytina papildyti Aprašo 5 punktą ir išdėstyti jį taip:

„5. Elektrinės, kuriose elektros energijos gamybai naudojama atsinaujinančių išteklių energija ir kurioms yra taikomos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 – 6 punktuose nurodytos skatinimo **priemonės**, yra statomos, eksploatuojamos ir prijungiamos prie elektros tinklų Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, šio Aprašo ir kitų susijusių teisės aktų nustatyta tvarka.“

2. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 8 dalyje nurodoma, kad elektros tinklų operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojo prašymo išduoti išankstines prijungimo sąlygas pateikimo dienos privalo

gamintojui pateikti visą informaciją apie veiksmus, kuriuos gamintojas turi atlikti dėl jo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, bei planuojamus elektros tinklų išplėtimo darbus terminus ir, esant būtinybei, prieš elektrinės prijungimą atlikti Įstatymo 18 straipsnyje nurodytus veiksmus. Taip pat nurodoma, kad Gamintojui pageidaujant, elektros tinklų operatorius privalo pateikti išsamią su elektrinės prijungimu prie elektros tinklų susijusių sąnaudų sąmatą, pagrįstą ir tikslų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų prašymų pateikimo ir svarstymo grafiką, pagrįstą orientacinį siūlomo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų grafiką. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo 14 straipsnio 8 dalies nuostatos nenumato informacijos teikimo išimtinai gamintojams, kuriems taikomos Įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1–6 punktuose nurodytos skatinimo priemonės. Atsižvelgiant į tai bei siekiant tinkamo teisės aktų taikymo, siūlytina koreguoti Aprašo 13 punktą ir išdėstyti jį taip:

„13. Aprašo 5 punkte nurodytų elektrinių prijungimo atveju Operatorius per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojo, turinčio išduotas ir galiojančias išankstines prijungimo sąlygas atskiro prašymo pateikimo dienos, pateikia gamintojui, šiam pageidaujant:“

3. Įstatymo 14 straipsnio 8 ir 10 dalyse nurodoma, jog gamintojas, planuojantis plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus ir gavęs išankstines prijungimo sąlygas, kuriose pateikta su elektrinės prijungimu susijusi preliminarinė informacija, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą (toliau – Ketinimų protokolą). Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Aprašo 9 dalimi, išankstinės prijungimo sąlygos yra skirtos gamintojo būsimų investicijų dydžiui preliminariai įvertinti, manytina, kad pasikeitus išankstinėse prijungimo sąlygose nurodytai informacijai bei siekiant skaidrumo ir aiškumo gamintojui turėtų būti pateikiamos naujos išankstinės sąlygos, kuriose būtų pateikta aktuali informacija. Atsižvelgiant į tai, siūlytina koreguoti Aprašo 23 punktą ir išdėstyti jį taip:

„23. <...> Jei gamintojas sutinka su naujais operatoriaus nurodytais reikalavimais, jis pateikia naują prašymą sudaryti ketinimų protokolą **išankstines prijungimo sąlygas**.

4. Atsižvelgiant į tai, kad Prijungimo aprašo 37 punkte nurodoma, jog operatoriaus išduotos prijungimo sąlygos gamintojui galioja iki Leidimo plėtoti galiojimo pabaigos, manytina, kad nebeliko Aprašo 24 punkte nurodytų gamintojų, kuriems prijungimo sąlygos išduotos iki Skatinimo aprašo įsigaliojimo dienos. Atsižvelgiant į tai, siūlytina panaikinti Aprašo 24 punktą,

5. Atkreiptinas dėmesys, jog Skatinimo aprašo 31 punktą neteko galios nuo 2015 m. gruodžio 11 d. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Aprašo 25 punktą ir išdėstyti jį taip:

„25. <...> Ketinimų protokolą nustoja galioti gamintojui nesudalyvavus arba nelaimėjus aukciono (~~išskyrus Skatinimo aprašo 31 punkte nurodytus gamintojus, kurie nelaimėję aukcione informuoja, jog pageidauja toliau vykdyti elektrinės statybą~~), arba kai prievolės pagal ketinimų protokolą ir (ar) prijungimo paslaugos sutartį pasibaigia teisės aktų nustatyta tvarka arba kitais ketinimų protokole numatytais atvejais.“

6. Įstatymo 14 straipsnio 13 dalyje nurodyta, kad gamintojas, pasirašęs Ketinimų protokolą, privalo pateikti elektros tinklų operatoriui Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo išsipareigojimų įrengti naujus arba plėsti esamus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus įvykdymą, ne vėliau kaip likus 15 kalendorinių dienų iki Įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto aukciono. Ši Įstatymo nuostata suponuoja, kad Ketinimų protokolą pasirašomas siekiant dalyvauti aukcione. Vadovaujantis Taisyklių 40 punktu, **leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių** galiojimo terminas pratęsiamas, kai asmuo be kitų reikalingų dokumentų papildomai pateikia prievolių įvykdymo užtikrinimo prašomam pratęsti leidimo galiojimo terminui Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis sumokėjimą patvirtinantį dokumentą. Atitinkamai manytina, kad pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą pratęsiant Leidimą plėtoti turi tik gamintojai, elektros energiją planuojantys gaminti iš atsinaujinančių energijos išteklių. Atsižvelgiant į tai bei siekiant tinkamo teisės aktų taikymo Aprašo 8 punkte nurodytiems gamintojams, siūlytina koreguoti Aprašo 35 punktą ir išdėstyti jį taip:

„35. Elektrinių, nurodytų Aprašo 8 punkte, prijungimui prie elektros tinklų reikalinga elektros tinklų galia ir pralaidumai laikomi rezervuotais nuo prijungimo sąlygų išdavimo tokiems

gamintojams dienos ne ilgesniam, kaip leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpiui, išskyrus, jei leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir prievolių įvykdymo užtikrinimo galiojimas pratęsiamas teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

7. Atsižvelgiant į tai, kad Taisyklių 38 punkte nurodoma, kad Leidimas plėtoti išduodamas 36 mėnesių laikotarpiui su galimybe 2 kartus pratęsti po 6 mėnesius, siūlytina tikslinti Aprašo 36 punktą ir išdėstyti jį taip:

„36. Elektros tinklų galia ir pralaidumai Aprašo 5 punkte nurodytų elektrinių prijungimui, rezervuojami leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpiui, t. y. ne ilgiau kaip 24 36 mėnesiams, išskyrus, jei leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir prievolių įvykdymo užtikrinimo galiojimas pratęsiamas teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

8. Remiantis tuo, kad Aprašo IX skyriaus nuostatos taikomis ir Aprašo 8 dalyje nurodytoms elektrinėms, siūlytina tikslinti Aprašo 41.2 papunktį ir išdėstyti jį taip:

„41.2. patvirtinimą apie laimėtą aukcioną, **jei gamintojas laimėjo aukcioną;**“

9. Atkreiptinas dėmesys, kad Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 6 dalies 2 papunktį reglamentuojamas informacijos teikimas asmeniui, didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminančiam elektros energiją ar planuojančiam tą daryti. Atitinkamai, siūlytina patikslinti Aprašo 80.1 papunktį ir išdėstyti jį taip:

„80.1. Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 8 dalyje ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 7 dalies 2 papunktyje nurodytą informaciją – Aprašo 12 ir 13 punktuose nustatyta tvarka bei terminais;“

10. Atsižvelgiant į Projekto 1.8 papunktį siūlomus Aprašo 20.3 papunkčio pakeitimus bei siekiant suvienodinti Aprašo nuostatas siūlytina atitinkamai koreguoti Aprašo 3 priedo 7.1 papunktį ir išdėstyti jį taip:

„7.1. Prie šio Protokolo pridedami dokumentai, patvirtinantys **savivaldybės lygmens bendrojo plano ar inžinerinės infrastruktūros vystymo planų (išskyrus atvejus, numatytus Įstatyme), numatančių atsinaujinančių išteklių energetikos objektų statybą teritorijoje, kurioje gamintojas planuoja statyti elektros gamybos įrenginius (elektrinę) ir detaliojo plano, kuris leidžia statyti Gamintojo pareiškime nurodytos galios ir tipo elektros gamybos įrenginius (elektrinę), galiojimą, jeigu planuojant statyti tokią elektrinę toks dokumentas yra reikalingas teisės aktų nustatyta tvarka arba patvirtinimas iš savivaldybės institucijų, kad toks dokumentas teisės aktų nustatyta tvarka yra nereikalingas**, žemės nuosavybės (ne trumpesniu nei 20 metų žemės valdymo ir naudojimo) teisės pagrindus.“

11. Atsižvelgiant į tai, kad Apraše nėra įvestas Elektros energetikos įstatymo sutrumpinimas, siūlytina koreguoti Aprašo 64 punktą ir išdėstyti jį taip:

„64. Už Aprašo 8 punkte nurodytų elektrinių prijungimo paslaugą gamintojas apmoka operatoriui vadovaujantis Lietuvos Respublikos eElektros energetikos įstatymo bei Prijungimo aprašo nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

Ministerijos kanclerė

Agnė Amelija Petravičienė